

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет економіки та управління
Кафедра економіки, підприємництва та маркетингу

СИЛАБУС
нормативного освітнього компонента
БЕЗПЕКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ, ТОРГОВЕЛЬНИХ ТА
БІРЖОВИХ СТРУКТУР

підготовки бакалавра
галузі знань 07 «Управління та адміністрування»
спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність
освітньо-професійної програми «Підприємництво торгівля та біржова діяльність»

Денна форма навчання

Луцьк – 2023

Силабус нормативного освітнього компонента БЕЗПЕКА ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ, ТОРГОВЕЛЬНИХ ТА БІРЖОВИХ СТРУКТУР підготовки бакалавра, галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність, за освітньо-професійною програмою Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

Розробник: Шостак Л.В., доцент кафедри економіки, підприємництва та маркетингу, к. е. н., доцент

Силабус погоджено:

Гарант ОПП

Алла ЛЯЛЮК

Силабус нормативного освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економіки, підприємництва та маркетингу

протокол №5 від 09.01.2023 р.

Завідувач кафедри

Олена ПАВЛОВА

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
денна форма навчання	076 Підприємництво, торгівля та біржова діяльність Економіка підприємства Бакалавр	Нормативна
Кількість годин/кредитів ECTS 120/4		Рік навчання 2
		Семестр 4-ий
		Лекції 34 годин
		Практичні (семінарські) 34 годин Лабораторні 0 год. Індивідуальні 0 год.
		Самостійна робота 44 години
ІНДЗ: немає		Консультації 8 годин
	Форма контролю: екзамен	

II. Інформація про викладача (-ів)

ПІП: ШОСТАК ЛЮДМИЛАВАСИЛІВНА

Науковий ступінь: кандидат економічних наук

Вчене звання: доцент

Посада: доцент кафедри підприємництва та маркетингу

Мобільний телефон: 050-378-48-82

E-mail: Shostak.Lyudmyla@vnu.edu.ua

Електронний розклад: <http://194.44.187.20/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація освітнього компонента. Освітній компонент «Безпека діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» є нормативною складовою навчального плану підготовки фахівців галузі знань 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Здобувачі освіти отримують теоретичні знання щодо сутності безпеки діяльності підприємства, засади та принципи проведення забезпечення окремих видів безпеки, методи зниження ризиків. Тому запропонований курс є важливим для формування висококваліфікованого фахівця у сфері підприємництва, торгівлі та біржової діяльності.

2. Мета і завдання освітнього компонента. ОК «Безпека діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур» формує теоретичні знання та окремі елементи практичних навичок щодо визначення рівня безпеки підприємства та ймовірних ризиків у його діяльності, прогнозування можливого рівня безпеки на перспективу та визначення заходів щодо створення комплексної системи забезпечення безпеки підприємницьких, торговельних та біржових структур

3. Результати навчання (компетентності).

Компетентності, яких здобувач набуде в результаті вивчення дисципліни:

Інтегральна компетентність (ІНТ)

Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі підприємництва, торгівлі та біржової діяльності або у процесі навчання, проведення досліджень та/або здійснення інновацій, що характеризуються невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності

ЗК-2. Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях: розробка і застосування нових економічних, торговельних, біржових інструментів.

ЗК-8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК-9. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

ЗК-10. Здатність діяти відповідально та свідомо.

Фахові компетентності

ФК-7. Здатність визначати і виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

Програмні результати навчання

ПРН-8. Застосовувати одержані знання й уміння для ініціювання та реалізації заходів у сфері збереження навколишнього природного середовища і здійснення безпечної діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

ПРН-17. Вміти вирішувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і розв'язувати проблеми у кризових ситуаціях з урахуванням зовнішніх та внутрішніх впливів.

4. Структура освітнього компоненту

Назви змістових модулів і тем	Формування компетентностей та програмних результатів навчання			Кількість годин					*Форма контролю / Бали**
	ЗК	ФК	ПРН	Усього	У тому числі				
					лк	пр	ср	к	
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи безпеки діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур									
Тема 1. Сутність безпеки бізнесу	ЗК2		ПРН8 ПРН17	7	2	2	3	-	ДС,Т,РЗ / 3 бали
Тема 2. Загрози безпеки діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур	ЗК8		ПРН8 ПРН17	12	4	4	3	1	ДС,Т,РЗ / 4 бали
Тема 3. Ризик як елемент безпеки підприємства	ЗК9		ПРН8	8	2	2	3	1	ДС,Т,РЗ / 3 бали
Тема 4. Бізнес та корупція в системі безпеки діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур	ЗК10		ПРН17	13	4	4	4	1	ДС,Т,РЗ / 4 бали
Разом за модулем 1				40	12	12	13	3	14 балів
Змістовий модуль 2. Практичні основи безпеки діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур									
Тема 5. Основні підходи до дослідження фінансово-економічної безпеки підприємства	ЗК2	ФК7	ПРН8	9	2	2	4	1	ДС,Т, РМГ / 3 бали
Тема 6. Методи оцінки рівня фінансово-економічної безпеки підприємства	ЗК2	ФК7	ПРН17	8	2	2	4	-	ДС,Т,РЗ / 3 бали
Тема 7. Механізм забезпечення економічної безпеки підприємства	ЗК2	ФК7	ПРН17	8	2	2	4	-	ДС,Т, РМГ / 3 бали

Тема 8. Інтелектуальна та кадрова безпека підприємницьких, торговельних та біржових структур	ЗК2	ФК7	ПРН17	13	4	4	4	1	ДС,Т,РЗ / 4 бали
Тема 9. Інформаційна безпека бізнесу	ЗК8	ФК7	ПРН17	9	2	2	4	1	Т, П, РЗ / 3 бали
Тема 10. Політико-правова, силова та екологічна безпека підприємства	ЗК9 ЗК10	ФК7	ПРН8	13	4	4	4	1	ДС,Т, РМГ / 3 бали
Тема 11. Система управління безпекою бізнесу	ЗК2	ФК7	ПРН17	7	2	2	2	-	ДС,Т, РМГ / 3 бали
Тема 12. Недобросовісна конкуренція та промислове шпигунство	ЗК10 ЗК11	ФК7	ПРН17	13	4	4	4	1	ДС,Т, РМГ / 4 бали
Разом за модулем 2				80	22	22	31	5	26 балів
Види підсумкових робіт									60 балів
Модульна контрольна робота 1									МКР / 30 балів
Модульна контрольна робота 2									МКР / 30 балів
Всього годин / Балів				120	34	34	44	8	100

Форма контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/контрольна робота, П – презентація роботи; Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Бали**: поточне оцінювання проводиться за 12-бальною національною шкалою, що пропорційно переводиться за середньою поточною оцінкою, виходячи із того, що поточне оцінювання модуля 1 та модуля 2 не перевищує 20 балів.

5. Завдання для самостійного опрацювання.

Самостійна робота полягає в підготовці до модульного контрольного оцінювання за питаннями, підготовленими викладачем на основі лекційного матеріалу та з використанням відповідного навчально-методичного забезпечення.

За власним вибором студент може підготувати доповідь або презентацію на одну із запропонованих тем

1. Поняття служби безпеки підприємства як підсистеми підприємства.
2. Порядок створення і ліквідації служби безпеки.
3. Забезпечення служби безпеки нормативними документами, матеріально - технічними ресурсами, кадрами та коштами.
4. Загальні функції та напрямки діяльності служби безпеки.
5. Співпраця служби безпеки з іншими підрозділами підприємства.
6. Режимна діяльність служби безпеки підприємств в системі економічної безпеки (СЕБП).
7. Людський фактор у системі захисту персоналу Види співробітництва працівників на підприємстві.

8. Елементи стратегії економічної безпеки
9. Сутність та види стратегій економічної безпеки
10. Формування органів і механізмів забезпечення економічної безпеки підприємства
11. Функції управління безпекою бізнесу
12. Етапи управління безпекою бізнесу
13. Методи управління безпекою бізнесу
14. Алгоритм проведення функціонального аналізу заходів щодо забезпечення належного рівня економічної безпеки підприємства.
15. Суть понять «лояльність персоналу» та «кадрова безпека» в СЕБП.
16. Аналіз процесу впливу персоналу як ключової мікроекономічної загрози економічній безпеці підприємств.
17. Фактори, що сприяють поширенню економічної злочинності.
18. Характеристика персоналу за типами особистості як потенційної загрози.
19. Взаємозв'язок процесу управління лояльністю працівників підприємства з рівнем його конкурентоспроможності та СЕБП.
20. Значення і роль інтегральної оцінки рівня економічної безпеки.
21. Поняття і сутність критерію економічної безпеки підприємства.
22. Діагностика рівня економічної безпеки підприємства.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо студента

Відвідування занять є обов'язковим компонентом вивчення освітнього компонента. Про відсутність з поважних причин здобувачі освіти зобов'язані доводити до відома викладача заздалегідь. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, карантин, міжнародна мобільність) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із деканатом та викладачем.

Політика щодо зарахування результатів формальної, неформальної та інформальної освіти. Результати навчання, здобуті шляхом формальної, неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в ВНУ імені Лесі Українки шляхом валідації (<http://bit.ly/3H3YMOС>). Визнанню можуть підлягати такі результати навчання, отримані в неформальній освіті, які за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як освітньому компоненту в цілому, так і його окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, контрольній роботі тощо.

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, відбувається в семестрі, що передує семестру початку вивчення освітнього компонента, або першого місяця від початку семестру, враховуючи ймовірність не підтвердження здобувачем результатів такого навчання.

Політика щодо академічної доброчесності.

Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються. Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату. Списування під час контрольних робіт та заліку заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-2 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

V. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі усного семестрового екзамену згідно

затвердженого розкладу.

Підсумкова семестрова оцінка з освітнього компоненту (за 100-бальною шкалою) визначається двома способами як сума трьох складових: 40 балів за поточне оцінювання і 60 балів за модульні контрольні роботи або 40 балів за поточне оцінювання та 60 балів за іспит.

Підсумкова семестрова оцінка виставляється без складання іспиту, якщо здобувач освіти успішно виконав усі завдання, передбачені силабусом освітнього компоненту, і набрав при цьому 75 балів і більше. Така оцінка виставляється у день проведення екзамену за умови обов'язкової присутності здобувача освіти. У разі незадовільної підсумкової семестрової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, здобувач освіти складає екзамен (60 балів), а його результат за модульні контрольні роботи анулюється.

Екзаменаційна оцінка визначається в балах від 0 до 60 за результатами виконання екзаменаційних завдань. Здобувачу освіти пропонується дати відповідь на 2 питання, кожне з яких оцінюється в 15 балів, розв'язати задачу чи кейс, які оцінюються в 30 балів.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	необхідне перескладання

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Конституція України: прийнята на п'ятій сесії Верховної Ради України 28 червня 1996 р. із змінами від 8 грудня 2004 р.: Офіц. видання. К.: Вид. Дім "Ін Юре", 2006.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року №435-IV. Нове законодавство України / Уклад. Ю. П. Єлісєв. К.: Махаон, 2003. 600с.
3. Кодекс України про адміністративні порушення (зі змінами і доповненнями) // Довідник працівника контрольно-ревізійної служби. – К.: ДІА, 2001. Т.1. С.18–19.
4. Витяг з Кримінально-процесуального кодексу України (зі змінами і доповненнями) від 28 грудня 1960 року // М. І. Камлик. Судова бухгалтерія: Підручник. – Вид. 4-те, доп. та перероб. К.: Атіка, 2003. С. 398.
5. Про розвідувальні органи: Закон України від 22 березня 2001 р. № 2331-III // Відомості Верховної Ради України.
6. Про захист інформації в автоматизованих системах: Закон України // Відомості Верховної Ради. 1994. № 31. 286 с.
7. Положення про технічний захист інформації в Україні, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 9 вересня 1994 р. № 632 // ЗП України. 1994. №12.
8. Кримінально-процесуальний кодекс України: наук.-практ. коментар. К.: Юрінком, 1995.– 639 с.
9. Про оперативно-розшукову діяльність: Закон України: наук.-практ. коментар. К.: РВВ МВС України, 1993. 120 с.
10. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 року №2657-XII. 11. Про основи національної безпеки України: Закон України від 19 червня 2003 р. // Офіц. Віс. України. 2003. № 29. Ст. 1433.

11. Указ Президента України “Про Міжвідомчу комісію з питань інформаційної політики та інформаційної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України” від 22 січня 2002 р. № 63/2002. // Відомості Верховної Ради України.
12. Економічна безпека підприємства в умовах рейдерських загроз: монографія / [О. А. Бурбело, С. К. Рамазанова, О. М. Заєць, Т. С. Гудіма, О. М. Кузьменко / за ред. О. А. Бурбелі, С. К. Рамазанова]. Сєверодонецьк : вид-во СНУ ім. В. Даля, 2015. 285 с.
13. Економічна безпека підприємств: Підручник / Ортинський В.Л., Керницький І.С., Живко З.Б. та ін.; – К.: Алерта, 2011. 704 с.
14. Економічна безпека. Навчальний посібник. За ред. Варналія З.С. К.: Знання, 2009. 647 с.
15. Економічна безпека підприємства: [підручник] / [А.М. Дідик, О.Є. Кузьмін, В.Л. Ортинський, Г.В. Козаченко, Ю.С. Погорелов, О.В. Ілляшенко та ін.]; за заг. ред. А.М. Дідика. Львів: НУ «Львівська політехніка», ТЗОВ «Видавнича група «Бухгалтери України», 2019. 624 с.
16. Безпека підприємства. Електронний навч. посіб. / Уклад. М. І. Небава, Ю. В. Міронова. Вінниця : ВНТУ, 2017. 75 с
17. Іванюта, Т. М. Економічна безпека підприємства : Навч. посіб. К.: ЦУЛ, 2009. 252 С.
18. Кириленко В.І. Інвестиційна складова економічної безпеки. К.: КНЕУ, 2005. 232 с.
19. Донець Л. І. Економічна безпека підприємства. Навч. посібник. К.: 2008. 239 С.
20. Зеркалов Д. В. Безпека комерційної діяльності: у 2 кн. Кн. 2: Захист. Довідник. К. : Основа, 2006. 800 с.
21. Зубок М. І. Інформаційна безпека в підприємницькій діяльності. К.: ГНОЗІС, 2015. 216 с.
22. Ортинський В. Л., Керницький І. С., Живко З. Б. Економічна безпека підприємств, організацій, установ. Навчальний посібник К.: Права єдність, 2009. 544 С.
23. Пастернак-Таранушенко Г.А. Економічна безпека держави. Статика процесу забезпечення. К.: Кондор, 2002. 302 с.
24. Сумець О.М. Стратегії сучасного підприємства та його економічна безпека: Навч. посібник. К.: Хай-Тек Прес, 2008. 399 С.
25. Управління фінансово-економічною безпекою: підручник / Г. В. Козаченко, С.В. Онищенко, Т.М. Завора; за заг. ред. В.О. Онищенка та Г. В. Козаченко. Полтава : ПолтНТУ, 2018. 521 с.